

Nuomonė dėl pasiūlymo dėl Tarybos direktyvos, pataisančios Direktyvą 92/12/EEB dėl bendros tvarkos, susijusios su akcizais apmokestinamais produktais, ir jų laikymu, judėjimu ir kontrole

(KOM(2004) 227 galutinis — (CNS)2004/0072)

(2005/C 120/19)

2004 m. gegužės 24 d. Europos Taryba nusprendė konsultuotis su Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetu pagal Europos bendrijos steigimo sutarties 262 straipsnį, dėl Pasiūlymo dėl Tarybos direktyvos, pataisančios Direktyvą 92/12/EEB dėl bendros tvarkos, susijusios su akcizais apmokestinamais produktais, ir jų laikymu, judėjimu ir kontrole

Ekonominės ir pinigų sąjungos bei ekonominės ir socialinės sanglaudos skyrius, kuris buvo atsakingas už parengiamąjį komiteto darbą šiuo klausimu, 2004 m. spalio 7 d. patvirtino nuomonę. Pranešėjas buvo **p. Wilkinson**.

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas 412 –je 2004 m. spalio 27 — 28 d. plenarinėje sesijoje (2004 m. spalio 27 d. posėdyje) priėmė šią nuomonę 84 balsų už ir 11 balsų prieš, 5 susilaikiusiųjų.

1. Įžanga

1.1 Prieš pradėdant vidaus rinkai veikti, buvo dideli akcizo mokesčiais apmokestintoms prekėms taikomų sistemų ir tarifų skirtumai, kuriuos lėmė valstybių narių istoriniai bei kultūriniai skirtumai. Direktyvoje 92/12/EEB sutariama suderinti bendrą produktų apmokestinimo akcizo mokesčiais ⁽¹⁾ ir tokių produktų laikymo, judėjimo ir kontrolės ⁽²⁾ tvarką.

1.2 Šios direktyvos 27 straipsnyje buvo reikalaujama, kad iki 1997 m. sausio 1 d. Taryba iš naujo išnagrinėtų 7, 8, 9 bei 10 straipsnių nuostatas ir priimtų visas būtinas pataisas ⁽³⁾. Šis 1997 m. sausio 1 d. terminas pasirodė per ankstyvas, kad būtų veiksmingai nuspręsta, su kokiais sunkumais buvo susidurta ir susiduriama taikant šiuos straipsnius.

1.3 Nuo direktyvos įsigaliojimo dienos suinteresuotumas šių akcizo mokesčiais apmokestintų produktų, už kuriuos Direktyvos 7-10 straipsniuose reglamentuoti mokesčiai jau buvo sumokėti, judėjimas gerokai padidėjo. Prekybininkams prašant,

⁽¹⁾ Tokios prekės yra perdirbtas tabakas, alyvos ir alkoholiniai gėrimai.

⁽²⁾ Paprastai akcizo mokesčiais apmokestintų produktų judėjimas ES vyksta taikant „mokesčių atidėjimą“ tarp „mokesčių sandėlių“ valstybėse narėse, kurioms taikomi suderinti dokumentai. Akcizo mokestis mokamas valstybėse narėse, kuriose produktai yra tinkamu metu pateikti vartojimui.

⁽³⁾ Vartojimui valstybėje narėje pateiktos akcizo mokesčiais apmokestintos prekės, už kurias akcizo mokestis buvo sumokėtas toje valstybėje narėje, taip pat gali būti pervežamos ES. Tai yra 7-10 straipsnių nuostatomis reglamentuoti judėjimai.

kai kurios valstybės narės nustatė tam tikras supaprastintas procedūras. Be to, visuomenėje buvo daug nusiskundimų dėl minėtų straipsnių taikymo tvarkos.

1.4 Komisija mano, kad šiuo metu pakankamai gerai suprantamos įvairiose pervežimų kategorijose kylančios problemos, kad būtų galima siūlyti ⁽⁴⁾ būtinas pataisas.

2. Bendros pastabos

2.1 Bendros rinkos veikimas akcizo mokesčiais apmokestintų prekių atžvilgiu iš esmės tapo sudėtingas dėl detalių, kurios lemdavo abejones, kaip kai kuriais atvejais reikėtų taikyti reglamentus, o įmonėms būdavo užkraunama sunki administracinė našta. Komisijos pasiūlymai apima prekybinius sandorius, pardavimus privatiems asmenims bei nuotolinius pardavimus ir siekia išaiškinti, supaprastinti ir suderinti esamas ES vidaus pervežimų, kai pervežamų konkrečių produktų akcizo mokesčiai jau sumokėti valstybėse narėse, taisykles ir liberalizuoti tokį judėjimą, kad ES vartotojai galėtų pasinaudoti vidaus rinkos teikiama nauda. Komitetas pritaria abiem šiems tikslams.

2.2 Dėl valstybių narių pajamų iš akcizo mokesčių ⁽⁵⁾ dydžio ir dėl valstybių narių skirtingo reglamentų vykdymo būdų Komisijai būdavo sunku su valstybėmis narėmis suderinti pataisas. Pastebėta, kad 10 „naujų“ valstybių narių nedalyvavo

⁽⁴⁾ Į šias kategorijas patenka komerciniais tikslais (ne „nuotoliniai pardavimai“), kurie apibrėžti kaip visi kiti tikslai, išskyrus privačių asmenų asmeninį vartojimą, privačių asmenų tiesiogiai perkamus produktus jų pačių vartojimui ir nuotolinius pardavimus, tarp valstybių narių pervežami produktai.

⁽⁵⁾ Bendras ES valstybių narių BVP dydis 2001 m. (15 valstybių narių) viršijo 8,8 milijardo eurų, o vidutiniškos ES akcizo pajamos sudarė 2,72 % BVP.

diskusijose su Komisija, kuriose buvo sutarta dėl pasiūlymų. Komitetas pripažįsta valstybių narių poreikį taikyti akcizo mokesčius kaip savo pajamų surinkimo šaltinį, tačiau abejoja, ar šie pasiūlymai taip pakeis vartotojų įpročius, jog jie iš esmės turėtų įtakos bendroms pajamoms.

2.3 Akcizo mokesčiais apmokestinimų produktų kainas vartotojams dažniausiai įtakoja taikomi mokesčių tarifai. Tai ypač pasakytina apie tabako gaminius ir alkoholinius gėrimus⁽¹⁾. Nuo tada, kai pradėjo veikti viena bendra rinka, valstybėse narėse taikomų akcizo mokesčių tarifų skirtumai šiek tiek sumažėjo; tačiau kol taikomi tarifai nebus suvienodinti taikant kokią nors svarbią priemonę, visada išliks motyvas siekti geresnių sandėrių šioje srityje, o organizuota nusikalstama veika šioje srityje ir toliau klestės.

2.4 ES piliečiai tikisi visapusiškos naudos iš vienos bendros rinkos, o teisė vietos kainomis pirkti bet kokius produktus kur jie bepanorėtų ES yra svarbi nauda. Tokios teisės nesuteikimas piliečiams neskatintų jų teigiamai vertinti ES.

2.5 Kaip pažymi Komisija, pervežimų, kuriuos apima svarstomi straipsniai, apmokestinimas daugiausiai buvo taikomas privatiems asmenims arba smulkiems prekybininkams, neturintiems didelių finansinių išteklių arba komercinės infrastruktūros. Svarbu, kad visos sutartos priemonės būtų aiškos, lengvai suprantamos ir kuo lengviau pritaikomos. Jos taip pat turi būti tikroviškos ir įgyvendinamos.

2.6 Tikroje vidaus rinkoje tabako gaminių taisyklės taip pat turi būti liberalizuotos. Tačiau komitetas pripažįsta, jog sprendžiant, kokias prekes įtraukti į pataisytą direktyvą, valstybės narės turi visapusiškai apmąstyti visus padarinius, o tai gali priversti jas neįtraukti kai kurių produktų.

2.7 Komitetas taip pat pažymi, kad alyva kartais vežama ne komerciniais tikslais. Todėl aišku, kad taip parengti pasiūlymai didžiausią įtaką turės alkoholinių gėrimų pervežimams.

(1) Tabako gaminių parduotuvės kainos yra apie 3,7 karto didesnės labiausiai apmokestintose valstybėse narėse, nei mažiausiai apmokestintose. Alkoholiniams gėrimams taikomi akcizo mokesčių tarifai labiausiai ir mažiausiai apmokestintose valstybėse narėse skiriasi 15,9 karto alui bei „tarpiniams produktams“ ir 9,2 karto spirituotiems gėrimams. Tokio palyginimo negalima pateikti vyno produktų atžvilgiu, kadangi vynas yra visiškai neapmokestintas 12 iš 25 valstybių narių, o minimalus 2 euro centų mokestis už butelį taikomas dar 2 valstybėse narėse.

2.8 Komitetas ypač pritaria tam, kad dauguma pasiūlymų pagrįsti šiuose reikaluose dalyvaujančių verslo organizacijų patarimais ir prašymais, ir jog jos kaupia informaciją apie poveikį mažesnėms įmonėms.

3. Konkrečios pastabos

3.1 **7 straipsnis.** Iš esmės numato, kas turi mokėti akcizo mokesčius esant įvairioms aplinkybėms, administracinius formalumus, pardavimus keleiviams ES vidaus kelionėse laivais arba orlaiviais, o taip pat, kaip reikia traktuoti ES vidaus kelionėse pasitaikančius apmokestintų prekių praradimus.

3.1.1 Komitetas pritaria paaiškinimams ir suderinimui, kuriuos užtikrins Komisijos pasiūlymai. Jis taip pat labai pritaria pripažinimui, kad didžiulės administracinio darbo, reikalingo siekiant visapusiškai laikytis esančių taisyklių, apimtys turi būti sumažintos. Komitetas remia Komisijos raginimą, kad valstybės narės leistų nustatyti supaprastintas procedūras sudarant paprastus dvišalius valstybių narių administracinius susitarimus.

3.2 **8 straipsnis.** Šis straipsnis susijęs su privačių asmenų išigytais asmeninio naudojimo produktais. Pagrindinė šio klausimo esmė yra poreikis, kad tam tikras prekes asmeniškai vežtų konkretūs asmenys.

3.2.1 Komitetas pritaria Komisijos siūlymui liberalizuoti dabar taikomą privačių asmenų nuotolinių pirkimų sistemą, kad asmeniui nebereikėtų vežti sau asmeniškai nusipirktų prekių.

3.2.2 Komitetas supranta, jog naujas pasiūlymas pačiam asmeniui susitarti dėl į kitą valstybę narę pristatomų prekių (ir jog šių susitarimų negali sudaryti pardavėjas) atitinka dabartines bendras PVM taikymo nuotoliniams pirkimams taisykles. Tačiau sunku įsivaizduoti, kaip tai galėtų būti įgyvendinta. Pavyzdžiui, galimas dalykas, kad pardavėjas rekomenduotų vietinį agentą, kuris suorganizuotų pervežimą, taip tenkinant nuostatą dėl teisinės būtinybės nesitarti patiems; tačiau poveikis būtų toks pats. Turi būti užtikrinta, kad tokio pobūdžio patarimas pagal pataisytą direktyvą neprieštarautų taisyklėms.

3.3 Komitetas pritaria pasiūlymui panaikinti „preliminarias ribas“⁽¹⁾ kaip galimą įrodymą, ar prekės yra asmeninio ar komercinio naudojimo. Visuomenė paprastai šiuos skaičiavimus vertina kaip kiekybinius apribojimus, o kai kuriose valstybėse narėse apribojimai per dažnai būdavo suprantami labai siaurai. Komitetas pripažįsta, kad panaikinus šiuos apribojimus gali būti sunkiau kovoti su kontrabandine veikla, tačiau šiais apribojimais niekada nebuvo ketinama siekti daugiau, nei nustatyti, ar pervežama komerciniais ar asmeninio naudojimo sumetimais; taip pat jie nėra pakankamai teisiškai pagrįsti.

3.3.1 Tačiau komitetas siūlo, kad nuotoliniams pirkimams derėtų taikyti kai kuriuos kiekybinius apribojimus (t.y. kai prekes veža ne patys atitinkami asmenys).

3.4 **9 straipsnis.** Neatrodo, kad asmeniniam naudojimui skirtos alyvos pervežimą apibrėžiantys pasiūlymai keltų didelių problemų.

3.5 **10 straipsnis.** Komitetas pritaria pasiūlytam išaiškinimui, kokiais atvejais akcizo mokesčiai yra mokėtini.

4. Santrauka

4.1 Komitetas pritaria Komisijos pateiktiems pasiūlymams šioje sudėtingoje ir jautrioje srityje.

4.2 Pasiūlymai realistiški; paaiškinimai ir supaprastinimai yra labiausiai sveikintini, suderinimas būtinas, o liberalizavimui karštai pritarą ES piliečiai, kadangi didės vienos bendros rinkos nauda.

2004 m. spalio 27 d., Briuselis

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto

pirmininkė

Anne-Marie SIGMUND

⁽¹⁾ Leistinos ribos dabar yra 800 cigarečių, 10 litrų spirito, 90 litrų vyno ir 110 litrų alaus.